

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum
25 januari 2019

Onderwerp
Wijziging van het
Examen- en
kwalificatiebesluit
beroepsopleidingen
WEB

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/MR/bs/
ATR0495/2019-U007

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft op 10 december 2018 het besluit voor “wijziging van het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB vanwege de vereenvoudiging en verduidelijking van de vrijstellings- en examenregels mbo” ontvangen. De aanleiding voor de wijziging is dat docenten en bestuurders aangeven knelpunten te ervaren in de uitvoerbaarheid van de huidige regelgeving. Het besluit is voor openbare internetconsultatie aangeboden van 12 december 2018 tot 15 januari 2019. Het besluit treedt inwerking op 1 augustus 2019, afgestemd op het nieuwe studiejaar. De wijziging heeft geen invloed op de al afgenomen examens en afgegeven vrijstellingen.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Het college constateert dat nut en noodzaak van de wijziging zijn onderbouwd. Volgens de toelichting bij het voorstel is sinds 2010 ervaring opgedaan met de zogenoemde “generieke” examenonderdelen binnen het mbo: Nederlands, Rekenen en Engels. De huidige regels zorgen er in de praktijk voor dat studenten in nagenoeg dezelfde situatie verschillend worden behandeld. Ook staat in sommige gevallen “de kwaliteit van het examenproces onder druk”, omdat de regels “zeer complex zijn en daarom grote impact hebben op de examenorganisatie van een mbo-instelling”.

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

De regels doen ook niet altijd recht aan het belang en principe van “een leven lang ontwikkelen”. Vertegenwoordigers van het onderwijs en het bedrijfsleven geven aan dat er behoefte is aan meer ruimte voor het verlenen van vrijstellingen aan volwassenen, omdat zij reeds eerder in hun loopbaan de vereiste resultaten hebben behaald. In het voorstel is helder aangegeven om welke knelpunten in de huidige wet- en regelgeving het gaat. Voor het oplossen hiervan is een wijziging van de regelgeving vereist. Met dit besluit wordt daaraan invulling gegeven.

Het college heeft op dit punt geen aanvullende opmerkingen of adviespunten.

2. Minder belastende alternatieven

Het college constateert dat het expliciet de bedoeling is om de complexiteit en regeldruk van de huidige regelgeving te verminderen door op hoofdlijnen voor de *diverse* examenonderdelen regels te stellen voor het verlenen van vrijstellingen. Voor de zogenoemde specifieke en generieke examenonderdelen gelden binnen het mbo momenteel namelijk verschillende regels. De regels voor de specifieke examenonderdelen zijn op hoofdlijnen vastgelegd. Voor de generieke examenonderdelen gelden echter gedetailleerde regels. Met het gewijzigde besluit wordt geregeld dat per 1 augustus 2019 op hoofdlijnen dezelfde regels gelden voor vrijstellingen voor zowel de generieke examenonderdelen als de specifieke examenonderdelen (en keuzedelen) en delen daarvan. De verantwoordelijkheid voor het stellen van meer gedetailleerde regels voor vrijstellingen voor de generieke examenonderdelen komt voortaan te liggen bij de examencommissies. In hoeverre de bedoelde “vereenvoudiging en verduidelijking” van de regelgeving minder belastend zal zijn voor de betrokkenen moet in de uitvoeringspraktijk blijken. Dit zal mede afhangen van de invulling die de mbo-instellingen (kunnen) geven aan de beleidsruimte om meer gedetailleerde regels te stellen. De waarneming van het college is dat het geven/nemen van beleidsruimte onbedoeld kan leiden tot veel regeldruk.

2.1 Het college adviseert alert te zijn op (andere) gevolgen voor de regeldruk voor de betrokkenen, gelet op de beleidsruimte voor mbo-instellingen om eigen (meer) gedetailleerde regels te stellen voor vrijstellingen voor generieke examenonderdelen.

3. Werkbaarheid

In de toelichting bij het voorstel zijn de gevolgen voor de studenten, de instellingen, DUO en de Inspectie van het Onderwijs op hoofdlijnen aangegeven. De verwachting is dat de examendruk voor studenten en instellingen “wordt verlicht”. De onderwijsinstellingen en hun examencommissies krijgen meer ruimte om binnen het wettelijk kader zelf regels te stellen. De instellingen moeten, volgens de toelichting, daarom “duidelijker beleid” formuleren over het verlenen van vrijstellingen en de momenten waarop examens worden afgenomen. De Inspectie van het Onderwijs krijgt te maken met de “eigen regels” van diverse examencommissies.

Een vrijstelling wordt verleend op verzoek van een student. Het uitgangspunt daarbij is dat de student moet bewijzen dat hij voor vrijstelling in aanmerking komt. Volgens de toelichting is het aan de mbo-instelling om te beslissen op welke wijze een besluit voor vrijstelling wordt onderbouwd en waar het wordt vastgelegd (bijvoorbeeld in het examendossier van de student). Uitgangspunt is dat het transparant en controleerbaar moet zijn waarom een student voor vrijstelling in aanmerking komt. Het college constateert dat het op voorhand niet duidelijk is wat de implicaties kunnen zijn voor de mbo-instellingen en de studenten. Uit het voorstel is het zodoende ook niet af te leiden of de gewijzigde regelgeving voor de onderwijsinstellingen en examencommissies goed/makkelijk uitvoerbaar is.

3.1 Het college adviseert de implicaties van de gewijzigde regelgeving voor de uitvoeringspraktijk in het mbo nader toe te lichten aan de hand van de volgende vragen en aandachtspunten:

- **Biedt het besluit voldoende houvast voor de examencommissies om “duidelijker” beleid te formuleren?**
- **Zijn de eventuele (nieuwe) knelpunten/ bijzondere situaties in beeld gelet op de gesignaleerde diversiteit van studenten in het mbo?**
- **In hoeverre kunnen studenten te maken krijgen met verschillende eisen van mbo-instellingen?**

3.2 Het college adviseert de (eventuele) implicaties voor de uitvoeringspraktijk met het mbo en de Inspectie van het Onderwijs tegen het licht te houden voordat het besluit in werking treedt.

4. Gevolgen regeldruk

De gevolgen voor de regeldruk zijn niet berekend, omdat er volgens uw ministerie geen sprake is van administratieve lasten - in de vorm van nieuwe informatieverplichtingen aan de overheid voor instellingen, bedrijfsleven of burgers. Op zich is dit juist, maar er is wel sprake van extra nalevingskosten voor de onderwijsinstellingen/ de examencommissies, omdat zij opnieuw beleid moeten formuleren, en mogelijk ook de administratie moeten aanpassen voor de controle door de Inspectie van het Onderwijs. Waarschijnlijk is er ook sprake van vermindering van regeldruk voor studenten en onderwijsinstellingen, gelet op de verlichting van de examendruk. In de toelichting is echter niet vermeld om hoeveel vrijstellingen het nu jaarlijks gaat en wat de eventuele vermindering kan zijn.

4.1 Het college adviseert de gevolgen voor de regeldruk kwalitatief en kwantitatief volledig in beeld te brengen in de toelichting bij het besluit.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Indienen/ vaststellen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris